

Jaunsardzes centrs

K. Valdemāra iela 10/12, Rīga, LV-1473, tālr. 67335388, fakss 67335384, e-pasts jc@jc.gov.lv, www.jc.gov.lv

23.03.2022
Rīgā

Nr. 1-NOT

Jaunsardzes centra ētikas pamatprincipi

Izdoti saskaņā ar Valsts pārvaldes
iekārtas likuma 72. panta pirmās daļas
2. punktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka Jaunsardzes centra vērtības (pielikumā) un ētikas pamatprincipus, kurus ievēro Jaunsardzes centrā (turpmāk – centrs) nodarbinātie – ierēdņi, darbinieki un uz centru pārvietotie karavīri (turpmāk – nodarbinātais) attieksmē pret amata (dienesta) pienākumu izpildi, savstarpējā saskarsmē (t.sk. jaunsargu instruktoru saskarsmē ar jaunsargiem un izglītojamiem), kā arī attiecībās ar citām iestādēm un sabiedrību.

(Grozīts ar Jaunsardzes centra 08.04.2022. noteikumiem Nr.5-NOT; 11.11.2022. noteikumiem Nr.23-NOT; 03.02.2023. noteikumiem Nr.2-NOT)

1.¹ Šo noteikumu mērķis ir veicināt vienotu izpratni par centra vērtībām un uz tām balstītiem ētikas pamatprincipiem, kā arī tiem atbilstošu rīcību, sekmējot godprātīgas un atvērtas iekšējās vides veidošanos, labu pārvaldību un vairojot sabiedrības uzticēšanos centram.

(Papildināts ar Jaunsardzes centra 11.11.2022. noteikumiem Nr.23-NOT)

2. Nodarbinātais savā darbībā ievēro šajos noteikumos noteiktos uzvedības un rīcības pamatprincipus, bet situācijās, kas nav minētas šajos noteikumos, nodarbinātais rīkojas saskaņā ar sabiedrībā pieņemtajām vispārējām uzvedības normām.

3. Nodarbinātais ievēro noteikumu prasības arī ārpus darba vietas un darba laika. Nodarbinātais personīgi atbild par savu rīcību un uzvedību.

Jaunsardzes centra ētikas pamatprincipi

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

II. Nodarbinātā ētikas pamatprincipi

4. Nodarbinātais nepieļauj prettiesiskas rīcības slēpšanu vai atbalstīšanu. Saskaņā ar noteikto kārtību informē (ceļ trauksmi) par iespējamiem pārkāpumiem, kurus novēro, pildot amata pienākumus. Nerada un nepieļauj nelabvēlīgu seku radīšanu nodarbinātajiem, kas ceļ trauksmi.

5. Nodarbinātais pilda savus amata pienākumus, veicinot sabiedrības uzticību centram, un atturas no darbībām, kas varētu mazināt centra autoritāti un darbības nozīmi.

(Grozīts ar Jaunsardzes centra 11.11.2022. noteikumiem Nr.23-NOT)

6. Nodarbinātais savus amata pienākumus veic:

6.1. profesionāli un kvalitatīvi, atbildīgi, rūpīgi, precīzi un godīgi, izmantojot labāko pieredzi un praksi;

6.2. objektīvi un, ievērojot neitralitāti. Nodarbinātais atturas no darbības, kuras dēļ nodarbinātā vai centra godprātība, objektivitāte vai neitralitāte var tikt apšaubīta. Aizstāvēt savu viedokli, veicot savus amata pienākumus un savas kompetences ietvaros pieņemot lēmumus, nodarbinātais balstās uz pārbaudītu informāciju un objektīviem faktiem, to godīgu interpretāciju un argumentāciju, neizrādot labvēlību vai sniedzot nepamatotas privilēģijas kādai no personām vai organizācijām. Nodarbinātais ir paškritisks – ja kļūdījies, atzīst savas kļūdas, cenšas tās labot, atvainojas par neētisku rīcību, ja tādu pieļāvis, un cenšas atkārtoti tamlīdzīgas kļūdas vai rīcību nepieļaut;

6.3. godprātīgi, atklāti un patstāvīgi, ievērojot spēkā esošos normatīvos aktus un neizmantojot savas amata priekšrocības un varu personīgā labuma gūšanai sev vai citai personai, norobežojoties no personīgajām interesēm, atsevišķu personu un šauru ekonomisko grupu interesēm, kuras ir pretrunā ar sabiedrības kopīgo labumu;

6.4. mērķtiecīgi, izmantojot savas zināšanas, iemaņas, prasmes, darba pieredzi, lai sasniegtu pēc iespējas kvalitatīvāku darba rezultātu, kā arī izrādot pašiniciatīvu un izsakot priekšlikumus centra darba pilnveidošanai;

6.5. ievērojot lojalitāti pret centra mērķiem un kopīgajām vērtībām, kā arī atklātību pret sabiedrību;

6.6. rūpējoties par informācijas aizsardzību centrā un neizmantojot iegūto informāciju savās privātajās vai citu personu privātajās interesēs, neizpaužot šo informāciju prettiesiskā veidā;

6.7. nepieļaujot nonākšanu interešu konflikta situācijā un laikus informējot par personiskām interesēm vai citiem apstākļiem, kas var radīt personīgu ieinteresētību un traucēt godprātīgai pienākumu veikšanai.

(Grozīts ar Jaunsardzes centra 11.11.2022. noteikumiem Nr.23-NOT)

7. Nodarbinātais amata pienākumus veic efektīvi, izvīrīto mērķi un kvalitatīvu rezultātu sasniedzot ar iespējami maziem resursiem. Rīkojas, pieņem

lēmumu un sniedz viedokli izsvērti, balstītu uz situācijas analīzi, objektīviem faktiem un datiem.

8. Nodarbinātais, veicot amata pienākumus:

8.1. sadarbojas ar citiem nodarbinātajiem vai iestādēm, veidojot uz cieņu un koleģialitāti balstītas attiecības un izrādot iniciatīvu un elastību;

8.2. ir atklāts pret citiem nodarbinātajiem un citām iestādēm, veicina savstarpēju komunikāciju un informācijas apmaiņu;

8.3. iesaistās jautājumu risināšanā, kas skar vairākas struktūrvienības, centru vai nozari, ir atvērts sadarbības iniciatīvām ar citu jomu speciālistiem.

(Grozīts ar Jaunsardzes centra 11.11.2022. noteikumiem Nr.23-NOT)

9. Saskarsmē ar plašsaziņas līdzekļiem nodarbinātais izmanto centra Plānošanas un izglītības departamenta Valsts aizsardzības mācības nodaļas Sabiedrisko attiecību speciālista starpniecību, sniedzamo informāciju saskaņojot ar centra direktoru, ievērojot plašsaziņas līdzekļu vienlīdzību.

(Grozīts ar Jaunsardzes centra 11.11.2022. noteikumiem Nr.23-NOT)

10. Paužot viedokli ārpus amata pienākumu pildīšanas, tai skaitā sociālajos tīklos, nodarbinātais sniedz pārbaudītu informāciju par centru, un izsakās cieņpilni, veicinot izpratni par centra un tā darbu.

(Grozīts ar Jaunsardzes centra 11.11.2022. noteikumiem Nr.23-NOT)

11. Nodarbinātais saskarsmē ar citām personām, izturas ar cieņu, apzinoties viņu tiesības un pienākumus, respektējot citu uzskatus un intereses. Nodarbinātais izturas neitrāli pret ikvienu personu neatkarīgi no piederības kādai politiskai vai profesionālai organizācijai. Nodarbinātais ir laipns un pieklājīgs, nelieto aizskarošus, apvainojošus izteicienus, neaizskar personas godu un nepazemo viņu, neizturas ciniski pret viņa vēlmēm un vajadzībām, uzskatiem un pārliecību, rūpējas par centra reputāciju un prestižu, atturas no izteikumiem, kuri ļautu apšaubīt nodarbinātā lojalitāti, viņa pilsonisko un morālo stāju. Nepārtrauc runātāju, izvairās no personīgām piezīmēm, neapstrīd runātāja labo gribu bez pamatotām iebildēm.

(Grozīts ar Jaunsardzes centra 11.11.2022. noteikumiem Nr.23-NOT)

12. Ārpus amata pienākumu pildīšanas nodarbinātais rīkojas tā, lai nemazinātu centra reputāciju un uzticēšanos tam, kā arī ārpus darba laika izvēlas tādu uzvedības stilu, kas sabiedrībā nerada šaubas par viņa spējām godprātīgi veikt savus amata pienākumus.

(Grozīts ar Jaunsardzes centra 11.11.2022. noteikumiem Nr.23-NOT)

13. Nodarbinātais, arī kā privātpersona, izturas godprātīgi, ievērojot likumos un citos normatīvajos aktos noteiktās prasības. Nodarbinātais neatsaucas uz savu amatu vai darbavietu, lai īstenotu savas intereses ar amata pienākumu pildīšanu nesaistītās situācijās un tādējādi gūtu kādas priekšrocības.

(Grozīts ar Jaunsardzes centra 11.11.2022. noteikumiem Nr.23-NOT)

14. Ar amata pienākumiem nesaistītas darbības (piemēram, papildu darbs, studijas) nodarbinātais veic tā, lai tas netraucētu amata pienākumu veikšanai.

(Grozīts ar Jaunsardzes centra 11.11.2022. noteikumiem Nr.23-NOT)

15. Nodarbinātais atsakās no savu amata pienākumu veikšanas vai amata savienošanas visos gadījumos, kad ētisku apsvērumu dēļ varētu tikt apšaubīta nodarbinātā darbības objektivitāte un neitralitāte, lai sabiedrībā nerastos iespaids, ka nodarbinātais rīkojas interešu konflikta situācijā un ka viņš pieņem lēmumus vai piedalās lēmumu pieņemšanā personisko interešu vai apsvērumu ietekmē. Ja konstatēts valsts amatpersonas interešu konflikta fakts, nodarbinātais nekavējoties rīkojas, lai novērstu šī konflikta rašanās cēloņus.

(Grozīts ar Jaunsardzes centra 11.11.2022. noteikumiem Nr.23-NOT)

16. Nodarbinātais rīkojas godprātīgi un atbildīgi pieņemot lēmumus, nepieļauj priekšrocības savām, savas ģimenes un citu radnieku, kā arī draugu un paziņu personiskajām interesēm.

17. *(Svītrots ar Jaunsardzes centra 11.11.2022. noteikumiem Nr.23-NOT)*

18. Nodarbinātam aizliegts izmantot darba laiku, mantu un tehniku personiskajām vajadzībām.

19. Nodarbinātais amata pienākumus pilda atbildīgi un rūpīgi, apzinoties, ka ar savu darbību ietekmē kopīgo centra darba rezultātu.

20. *(Svītrots ar Jaunsardzes centra 11.11.2022. noteikumiem Nr.23-NOT)*

21. Nodarbinātam aizliegts pieņemt dāvanas, skaidru naudu, mantas vai pakalpojumu piedāvājumus un citus labumus. Dāvanas atļauts pieņemt tikai oficiālo darba vizīšu laikā un citos gadījumos, kas minēti likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”.

21.¹ Nodarbinātais drīkst pasniegt dāvanas valsts amatpersonām saskaņā ar Latvijas Republikā spēkā esošiem normatīvajiem aktiem.

(Papildināts ar Jaunsardzes centra 20.09.2023. noteikumiem Nr.16-NOT)

22. Nodarbinātais izmanto darba laiku lietderīgi, tikai savu darba pienākumu pildīšanai, iespējami taupīgi lietojot centra resursus.

23. Nodarbinātais attiecībā pret bijušajiem un esošajiem aizsardzības sistēmas darbiniekiem nepieļauj īpašas priekšrocības un sniedz viņiem informāciju, tikai ievērojot normatīvajos aktos noteikto kārtību.

24. Uzvedībā un komunikācijā nodarbinātais:

- 24.1. ievēro profesionālo etiķeti;
- 24.2. rūpīgi pārdomā savus izteikumus;
- 24.3. veido sadarbībā, uzticībā un savstarpējā cieņā balstītas attiecības;
- 24.4. nelieto vārdus, žestus vai mājienus, kas neatbilst lietišķai attieksmei;
- 24.5. veic tikai tādas darbības un aktivitātes, kuras orientētas uz centra noteikto mērķu sasniegšanu;
- 24.6. atturas no darbībām, kuru dēļ nodarbinātā godprātība, objektivitāte vai neitralitāte var tikt apšaubīta;
- 24.7. veido profesionālu saziņas sarunu;
- 24.8. ir paškritisks, atzīst un labo savas kļūdas un atvainojas par neētisku rīcību;
- 24.9. nepieļauj kolēģu pazemošanu, publisku kritiku un cinisku attieksmi;
- 24.10. nepārtrauc runātāju, kamēr cits sarunā iesaistītais izsaka vai argumentē savu viedokli;
- 24.11. neiesaistās personiska vai nepiedienīga rakstura komunikācijā.

(Grozīts ar Jaunsardzes centra 03.02.2023. noteikumiem Nr.2-NOT)

25. *(Svītrots ar Jaunsardzes centra 11.11.2022. noteikumiem Nr.23-NOT)*

26. Nodarbinātie darba laikā ievēro lietišķu ģērbšanās stilu vai noteikumus, kas nosaka formas tērpa, atšķirības zīmju, zīmotņu un to lietošanas kārtību noteikto.

27. Nodarbinātajam aizliegts:

27.1. smēķēt jaunsargu vai valsts aizsardzības mācības nodarbību laikā un bērnu vai jauniešu klātbūtnē vai kopā ar tiem;

27.2. atrasties alkohola vai citu apreibinošu vielu ietekmē jaunsargu vai valsts aizsardzības mācības nodarbību laikā;

27.3. lietot alkoholiskos dzērienus vai citas apreibinošas vielas jaunsargu, valsts aizsardzības mācības izglītojamo, bērnu un jauniešu klātbūtnē vai kopā ar tiem.

(Grozīts ar Jaunsardzes centra 11.11.2022. noteikumiem Nr.23-NOT)

28. Vadītājs pašmērķīgi nedemonstrē savu varu pret padotajiem, nepieļauj augstprātību un autoritatīvu vadības stilu.

29. Vadītājs laikus informē padotos par veicamajiem uzdevumiem, nepieļaujot informācijas kavēšanu, slēpšanu vai nepamatotu konfidencialitāti.

30. Vadītājs atbalsta padoto iniciatīvu un priekšlikumus darba procesa un darba vides uzlabošanā un neuzskata to par savas kompetences apšaubījumu.

31. Vadītājs pastāvīgi pilnveido darba vidi un darba procesus tā, lai mazinātu iespējamus pārkāpumus un celtu centra darba efektivitāti.

III. Nodarbinātā ētikas pamatprincipi komunikācijā ar lobētājiem

32. Nodarbinātajam ir pienākums:

32.1. informēt tiešo vadītāju un centra direktoru, ja notikušas konsultācijas ar kādu personu jautājumā, par kuru nodarbinātais bijis atbildīgs sagatavojot vai pieņemot lēmumu;

32.2. nodrošināt, ka visiem lobētājiem, kas ir ieinteresēti konkrētā jautājuma izlemšanā, ir dotas vienlīdzīgas iespējas tikties ar lēmuma pieņēmējiem un sagatavotājiem, un saņemt nepieciešamo informāciju;

32.3. lūgt atbrīvot sevi no tādu amata pienākumu pildīšanas vai lēmuma pieņemšanas procesa situācijās, kad lēmums var ietekmēt vai radīt aizdomas, ka tas ietekmē nodarbinātā vai viņa ģimenes locekļu personiskās vai mantiskās intereses vai arī organizācijas, ar kuru nodarbinātais ir saistīts, vai tās sponsoru mantiskās intereses;

32.4. izvērtēt ikvienu ielūgumu vai viesmīlības piedāvājumu pēc tā, vai tas tieši vai netieši nav attiecināms uz darba attiecībām un, vai tas nav saistīts ar ieinteresētību panākt kādu labvēlību piedāvātājam.

(Grozīts ar Jaunsardzes centra 11.11.2022. noteikumiem Nr.23-NOT)

33. Nodarbinātajam aizliegts:

33.1. izmantot savu dienesta stāvokli un personiskos kontaktus, lai kādam no lobētājiem nodrošinātu piekļuvi nodarbinātajiem, kuri ir atbildīgi par lobētāja interesēs esošo lēmumu pieņemšanu;

33.2. maldināt lobētāju, radot iespaidu, ka nodarbinātais var nodrošināt viņam piekļuvi centra vadībai vai arī ietekmēt viņu pieņemto lēmumu;

33.3. lūgt lobētājam vai organizācijām, kuras algo lobētāju, materiāli atbalstīt centra rīkotos pasākumus vai organizāciju, ar kuru nodarbinātais ir saistīts;

33.4. pārstāvēt kā lobētājam (ar atlīdzību vai bez tās) indivīdu, komersantu vai organizāciju valsts vai pašvaldību iestādē;

33.5. kādam no lobētājiem nodrošināt īpašas priekšrocības, neievērojot vienlīdzības principu, ja vien to īpaši neparedz tiesību akts vai līgums, salīdzinot ar citām ieinteresētajām pusēm, tai skaitā vienu no lobētājiem īpaši informējot par viņu interesējošo jautājumu loku, nodrošinot piekļuvi lēmuma pieņēmējiem vai citus labumus;

33.6. pieņemt no lobētāja vai organizācijas, kas algo lobētāju, dāvanas, viesmīlības piedāvājumus vai citus labumus savām vai ģimenes locekļu vajadzībām vai arī organizācijai, ar ko viņš ir saistīts. Ar citiem labumiem tiek saprasti arī

transporta, izmitināšanas, ēdināšanas pakalpojumu un dzērienu apmaksā vai jebkāda cita veida materiālie labumi.

(Grozīts ar Jaunsardzes centra 11.11.2022. noteikumiem Nr.23-NOT)

34. Ja lēmuma sagatavošanā vai pieņemšanā ir ņemts vērā lobētāja priekšlikums, to norāda ar šo lēmumu saistītajā dokumentā (piemēram, anotācijā, izziņā, pavadvēstulē) un, ja iespējams, nodrošina tā publisku pieejamību.

IV. Nodarbinātā atbildība

(Papildināts ar Jaunsardzes centra 11.11.2022. noteikumiem Nr.23-NOT)

35. Ja nodarbinātā rīcība ir pretrunā ar šajos noteikumos noteiktajiem Jaunsardzes centra ētikas pamatprincipiem, to izskata Ētikas komisija. Ētikas komisija darbojas saskaņā ar Ētikas komisijas nolikumu.

(Grozīts ar Jaunsardzes centra 11.11.2022. noteikumiem Nr.23-NOT)

36. Ja nodarbinātā rīcība ir pretrunā ar šajos noteikumos noteiktajiem Jaunsardzes centra ētikas pamatprincipiem un satur ziņas par iespējamu disciplinārpārkāpumu, lietu izskata saskaņā ar Darba likuma, Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma vai Militārās disciplināratbildības likuma normām. Pārkāpuma neizskatīšana Ētikas komisijā nevar būt pamats disciplinārsoda nepiemērošanai.

IV. Noslēguma jautājums

37. Ar šo noteikumu spēkā stāšanās dienu spēku zaudē Jaunsardzes centra 2020.gada 3.jūlija noteikumi Nr.6-NOT „Ētikas kodekss”.

Direktors
pulkvežleitnants

Aivis Mirbahs

Jaunsardzes centra vērtības:

1. Koncentrēšanās uz svarīgāko – fokusējies uz Valsts aizsardzības mācības izglītojamo un Jaunsargu attīstību.
2. Atbildība – uzņemies atbildību par saviem vārdiem, rīcību un darba rezultātu.
3. Mērķtiecība – apzinies sava uzdevuma nozīmīgumu iestādes mērķu kontekstā.
4. Godprātība – veido uz uzticību bāzētas attiecības ar godīgumu pret visiem un visu.
5. Pienākuma apziņa – izpildi uzticēto uzdevumu pēc labākās sirdsapziņas.
6. Cieņa – izturies pret cilvēkiem, kā viņi to ir pelnījuši.
7. Paraugš – esi priekšzīmīgs vienmēr un visur.

(Pievienots ar Jaunsardzes centra 08.04.2022. noteikumiem Nr.5-NOT)

Direktors
pulkvežleitnants

Aivis Mirbahs